

Người dân bản địa tạo động lực mới để chống khủng hoảng khí hậu

Nguồn: Chương trình Phát triển Liên hợp quốc Uganda

Năm 2007, đa số các quốc gia thành viên tại Liên hợp quốc đã ký Tuyên bố về Quyền của Người bản địa. Đây là một bước ngoặt, mang lại tiếng nói cho hàng triệu người có mối liên hệ với vùng đất của họ thường có từ hàng thiên niên kỷ trước.

Tuyên bố này thể hiện rõ ràng sự công nhận các quyền tự do cơ bản của người dân bản địa, nêu rõ rằng họ có “quyền bảo tồn và bảo vệ môi trường cũng như khả năng sản xuất của đất đai, lãnh thổ và tài nguyên của họ”.

Tầm quan trọng và giá trị mà người dân bản địa mang lại để giải quyết vấn đề biến đổi khí hậu là rất cần thiết. Cộng đồng địa phương phải là trung tâm trong việc giải quyết khủng hoảng khí hậu không chỉ vì họ đang gặp rủi ro. Họ là những người bảo vệ đất đai và nguồn nước của mình qua nhiều thế hệ và những kiến thức họ mang lại là vô giá.

Quỹ Thích ứng đã tài trợ cho nhiều dự án trên khắp thế giới nơi người dân bản địa đang bị ảnh hưởng bởi biến đổi khí hậu. Một trong những dự án do Quỹ Thích ứng tài trợ và Chương trình Lương thực Thế giới (WFP) thực hiện, có diện tích hơn 915.000 ha và hai lưu vực sông quan trọng đối với cả hai nước.

Các cộng đồng Afro và Awá sống trong điều kiện bấp bênh ở đó, bị ảnh hưởng bởi các hiện tượng thời tiết khắc nghiệt bao gồm hạn hán, lũ lụt và nước dâng do bão. Khu vực biên giới này là một trong những khu vực mất an ninh lương thực nhất ở Mỹ Latinh. Những thay đổi về điều kiện khí hậu đồng nghĩa với việc mất rừng ngập mặn, sản lượng cây trồng không ổn định và sự suy giảm các loài thủy sản. Điều này đang có tác động dây chuyền đến chế độ dinh dưỡng của người dân và tình trạng suy dinh dưỡng ngày càng gia tăng.

Để giải quyết những vấn đề này, WFP đã hợp tác chặt chẽ với cộng đồng để nâng cao nhận thức về rủi ro khí hậu và kết hợp kiến thức của tổ tiên để áp dụng vào các biện pháp thích ứng. Khôi phục hơn 8.000 ha rừng đã giúp cải thiện sinh kế cho 120 cộng đồng và 1.100 gia đình trong khu vực. Ngoài ra, việc tạo ra những khu vườn gia đình sử dụng các sản phẩm hữu cơ đã giúp cải thiện chế độ dinh dưỡng của hơn 600 gia đình.

Sử dụng những kỹ thuật này, cùng với các hoạt động khác như nông lâm bền vững, đã giúp bảo vệ rừng khỏi thiệt hại do mưa lớn. Ở mỗi bước, WFP đều làm việc với các cộng đồng để truyền đạt kiến thức của họ và tìm cách trao quyền cho người dân địa phương.

Cải thiện an ninh lương thực và mối quan hệ với biến đổi khí hậu trong cộng đồng là một trong những thành phần chính của dự án. Điều này gắn liền với sự hiểu biết và tôn trọng các chuẩn mực truyền thống. Điều quan trọng là phải thừa nhận và đánh giá cao các sản phẩm địa phương có ý nghĩa quan trọng trong các cộng đồng này, thúc đẩy việc sử dụng bền vững các nguồn tài nguyên để cải thiện an ninh lương thực và phúc lợi kinh tế. Một trong những bài học quan trọng từ dự án, và những bài học tương tự khác, là củng cố cách thức hoạt động của các tổ chức địa phương.

Mikko Ollikainen, người đứng đầu Quỹ Thích ứng, cho biết tổ chức này “rất tự hào trong việc hỗ trợ và trao quyền cho các cộng đồng và nhóm địa phương dễ bị tổn thương nhất và bạn thấy điều này qua nhiều dự án của chúng tôi trên thực tế”.

Ông giải thích: “Chiến lược trung hạn 5 năm và các biện pháp bảo vệ môi trường và xã hội của chúng tôi tiếp tục thúc đẩy sự hỗ trợ về nhân quyền và cơ hội công bằng, bao gồm cả các cộng đồng bản địa, những người thường có những ý tưởng tốt nhất về những gì hoạt động tốt tại địa phương trong việc xây dựng khả năng phục hồi khí hậu”.

(Nguồn: <https://www.climatechangenews.com/2024/03/13/indigenous-peoples-give-fresh-impetus-to-fight-against-climate-crisis/>)